ERIÄVÄ MIELIPIDE O 51/2018 vp

Perustelut

Eduskunnan hyväksyntä on pääsäätöisesti tarpeen, jottei sopimuksin kierrettäisi eduskunnalle kuuluvaa lainsäädäntö- ja budjettivaltaa. Tämän ohella asian valmisteluun, tiedoksi saattamiseen ja keskeisimpään työvaiheeseen eduskunnassa liittyy sellaisia seikkoja, ettei Perussuomalaisten valiokuntaryhmä voi yhtyä Valtioneuvoston kantaan asiassa.

Asian varhaisesta valmisteluvaiheesta lähtien on korostettu sitä, ettei sopimuksella ole suoria juridisesti sitovia vaikutuksia. Asiakirjat eivät ole oikeudellisesti sitovia, vaan niissä on poliittisia sitoumuksia, sovitaan periaatteista ja kerrotaan parhaista käytänteistä, todetaan jo 11.04.2018 päivätyssä ulkoministeriön perusmuistiossa (UM2018-00411). Tosiasia kuitenkin on, että oikeusnormien kaltaisia sääntöjä, ohjeita tai suosituksia tuottava kansainvälistymiskehitys voi vaikuttaa mallina tai esikuvana kansallisen oikeuden sisältöön tai ainakin voi edellyttää, että kansallinen lainvalmistelija ja päättäjä tuntevat tämän kehityksen sisältöä kyseistä asiaa koskevaa lainsäädäntöä laadittaessa. Toiseksi tällaiset säännöt saattavat toimia omalajisena, itsenäisenä, tosiasiassa sitovaksi koettuna kansainvälisesti noudatettavana sääntelynä. Useissa puheenvuoroissa on myös kuultu pyrkimyksistä antaa sopimukselle tosiasiallista sitovuutta

Lainsäädäntötyössä valiokuntavaihe on sisällön kannalta viimeinen vaihe. Valiokunnat voivat myös käyttää aikaa ja työpanosta asioihin täysistuntoa enemmän. Kansallisessa asioiden valmistelussa käsittelyjärjestelmässä eduskunnan vaikuttaminen tapahtuu ensisijaisesti valtioneuvostoon ja sitä kautta välillisesti eri toimielimiin. Järjestelmän tärkein tehtävä on varmistaa eduskunnan vaikutusvalta ja parlamentaarisen valvonnan toteutuminen. Katsomme näin ollen, että rationaalisen päätöksenteon perusoletuksiin kuuluva riittävä tietopohja ei ole ollut valiokunnan käytettävissä.

Kiinnitämme edelleen huomiota siihen, että useat maat ovat irtautuneet tästä ”siirtolaisuuspaperista”. Perussuomalaiset katsoo, että tosiasiassa sitovaan normistoon ennakoidusti johtavan ohjeita sisältävän asiakirjan sijasta tarvitaan tehokkaita työkaluja rajoittaaksemme maahanmuuttoa. Tällä hetkellä jo seitsemän EU-maata on irtautunut sopimuksesta. Valiokuntatyön ja parlamentaarisen valvonnan kannalta tällä on sekin merkitys, että olennaista on, että muita maita koskevia tietoja on myös hyödynnetty argumentoinnissa, siis informoitaessa eduskuntaa tai tarvittaessa sen hyväksyntä. Tämä ei tarkoita sitä, että muista maista omaksutaan tosiasiassa jotakin. Se voi merkitä myös sitä, että pitäydytään Suomen perinteisessä järjestelmässä.

Lopulta ao. sopimukseen, Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (Intergovernmentally Negotiated and Agreed Outcome 13.7.2018) sisältyviin ehdotuksiin kuuluu monia arveluttavia seikkoja. Tällaisia ovat ainakin: tavoite tavanomaisen siirtolaisuuden lisäämisestä (tavoite 5), rajavalvontaan liittyvät ja aina suvereniteetin ja ihmisoikeuksien punnintaan johtavat ehdotukset (tavoite 11), säilöönoton pitäminen viimesijaisimpana keinona ja muiden keinojen priorisointi turvaamistoimista ja ulkomaalaisvalvonnasta (tavoite 13). Epäselviin ja vaikutuksiltaan ongelmallisiin kohtiin katsomme kuuluvan myös ehdotukset siirtolaisille kuuluvista peruspalveluista (tavoite 15), osallistumisoikeuksista ja laajemmin yhteiskunnan sosiaalisesta yhtenäisyydestä (tavoite 16) sekä poliittisten oikeuksien antamisesta ja viimeisimpänä vaatimus viharikoksen säätämisestä rangaistavaksi (tavoite 17).

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että ulkoasiainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon ja ei yhdy Valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2018

Tom Packalen (ps)
Laura Huhtasaari (ps)